

Meer ruimte voor monsters na nieuwbouw BKD

De Bloemenbollenkeuringsdienst (BKD) in Lisse breidt zijn laboratorium uit. De nieuwbouw die begin 2020 klaar moet zijn, zorgt ervoor dat de dienst het groeiende aantal monsters kan verwerken. “We gaan makkelijker, efficiënter en prettiger werken”, zegt directeur Bert Pinxterhuis. Het voordeel voor de kwekers? Ze behouden de kwaliteit en de doorlooptijden die ze gewend zijn van de BKD.

Tekst: Ellis Langen | Fotografie: René Faas

BKD-directeur Bert Pinxterhuis (l) en Peter van Nieuwkoop, hoofd keuringsbeleid en laboratorium, bij een schets van het nieuwe onderkomen voor onderzoek.

Een gebouw met daarop horizontaal gekleurde strepen; een abstract beeld dat lijkt op de kleurenpracht die de bollenvelden in het voorjaar geven. Dat wordt het uiterlijk van het nieuwe laboratorium van de BKD aan de Zwartelaan in Lisse. Al eerder werd de onderzoekskas die achter het schuurtje stond verplaatst. Het schuurtje zelf, dat diende als opslag en fietsenstalling, is inmiddels ook gesloopt. Nu wordt er gewerkt aan het parkeerterrein en aan een ruime nieuwe inrit. Pinxterhuis opgetogen: “We zijn allemaal heel blij dat het eindelijk zo ver is. Het feit dat er na zoveel jaar voorbereiding nu fysiek wat gebeurt, geeft dynamiek.”

De eerste paal voor de nieuwbouw van het lab wordt begin maart geslagen. Het nieuwe laboratorium wordt gebouwd in het verlengde van de bestaande laagbouw, waar nu het lab zit. Door de investering wordt het lab bijna twee keer zo groot: er komt 900 m² ruimte bij. Wanneer het nieuwe lab er staat en de laboratoriumwerkzaamheden ernaartoe verhuizen – naar verwachting eind december 2019 of begin januari 2020 – ondergaat vervolgens het bestaande lab een verbouwing. Dit wordt kantoorruimte met daarin plekken voor medewerkers, een spreekruimte en een vergaderzaal. Ook BQ Support komt in dit verbouwde gedeelte te zitten. Deze verbouwing is naar verwachting begin 2020 klaar. Over het gehele gebouw worden op het dak 120 zonnepanelen geplaatst. Verder krijgt de BKD een nieuwe inrit en wordt er een grote parkeerplaats voor tachtig auto's aangelegd.

3,8 MILJOEN

Over uitbreiding wordt al jaren nagedacht en gesproken. In 2014 en 2015 werd al duidelijk dat de BKD in de knel kwam met de verwerking van het aantal monsters. De nieuwbouwplannen kwamen echter in de ijskast te staan, omdat in 2016 de verkenning naar de samenwerking met Naktuinbouw liep. Toen die fusie – en dus de optie van een gezamenlijk lab van BKD en Naktuinbouw – niet doorging, stond de nieuwbouw weer boven aan de agenda van het bestuur van de BKD. Pinxterhuis: “We waren inmiddels weer een jaar verder en zagen het aantal monsters op het lab nog steeds groeien.”

Het bestuur gaf vorige zomer groen licht voor een investering van 3,8 miljoen euro die in 25 jaar wordt afgeschreven. Na de goedkeuring begon het proces van financiering, een bouwvergunning aanvragen en de aanbesteding regelen. “En vind in deze tijd maar eens een goede aannemer.

We wilden per se dat bouwbedrijven in de aanbesteding met uitgebreide offertes kwamen. Alleen een prijsindicatie kunnen we als BKD niet maken. Het is wel geld dat de sector via de tarieven betaalt.” Net voor Kerst werd de bouwvergunning afgegeven en in diezelfde week werd er ook een bouwer gevonden. Aannemersbedrijf Den Dubbelden uit Noordwijk klaart de klus. Halverwege januari tekende de BKD met dit bedrijf het contract.

AANTAL MONSTERS IN DE LIFT

Pinxterhuis verduidelijkt met cijfers de urgentie van de nieuwbouw: “Tussen 2013 en 2018 is het aantal monsters met een derde gestegen. We zijn daarmee van 24.000 monsters per jaar naar zo'n 33.000 monsters gegaan.” Deze monsters kunnen weer worden opgesplitst in meerdere analyses die daarna ook allemaal verwerkt moeten worden. De voorziene groei in monsters die de dienst tot de periode 2020-2025 voorspelt, kan straks met de ruimere jas goed worden verwerkt. De groei in het aantal monsters en daarmee druk op het werk heeft volgens Pinxterhuis verschillende oorzaken. PIAMV zorgde voor een sterke groei en ook toenemende landeneisen spelen een rol. Daarnaast wordt er vaker gevraagd om snellere uitslagen van toetsen. Uitbreiding in capaciteit is dan nodig, omdat de twee piekseizoenen die de BKD in een jaar heeft – de liebladperiode en de toetsing van tulpen in het najaar – steeds meer naar elkaar toe kruipen. Peter van Nieuwkoop, hoofd keuringsbeleid en laboratorium bij de BKD: “De piek wordt dus eerder hoger dan lager.”

Op deze groeiende vraag en hoeveelheid monsters is het huidige BKD-lab niet ingericht. Het ontbreekt aan voldoende werkplekken. Verschillende portakabins die op het terrein van de dienst staan, illustreren dit. Pinxterhuis: “Al een paar jaar doen laboratoriummedewerkers in deze portakabins hun werk. Dat is met kou of de hitte van afgelopen zomer geen prettige werkplek.” Doordat de werkzaamheden deels in deze portakabins plaatsvinden, verloopt het logistieke proces nu ook niet efficiënt, vult Van Nieuwkoop aan. “Daar is dus winst te behalen.”

PCR EN ELISA

In het nieuwe laboratorium worden twee monsterstromen verwerkt: via de onderzoeksmethode PCR en via Elisa. Er komen straks acht extra werkplekken voor Elisa bij en acht voor PCR. De voorbereiding van beide monstermethodes is nu de bottleneck. Meer capaciteit geeft volgens

‘Tussen 2013 en 2018 is het aantal monsters gestegen van 24.000 naar 33.000 per jaar’

Pinxterhuis een snellere doorlooptijd waardoor meer monsters in dezelfde tijd verwerkt kunnen worden. Een groot voordeel van het nieuwe lab is ook dat de werkwijze efficiënter wordt. Logistiek gezien wordt alles opnieuw ingericht. Zo krijgen opslag en voorraden een logische plek in de nieuwbouw. “Je krijgt hierdoor meer snelheid en gemak”, zegt Van Nieuwkoop. Mocht er in de toekomst een verschuiving komen in de behoeften aan PCR- of Elisa-toetsen, dan kan er in werkplekken ook gemakkelijk worden geschakeld. De nieuwbouw wordt ook zo gesitueerd dat eventueel verder uitbreiden vrij gemakkelijk kan. “Het gebouw kan verlengd worden zonder dat dit veel impact heeft op de hele interne logistiek van het lab.”

In de nieuwbouw gaat de BKD werk maken van kennisvergaring van andere ziekteverwekkers dan virussen, zoals nematoden en bacteriën. Pinxterhuis: “We beginnen met kennis en faciliteiten voor onderzoek naar nematoden, met name stengelaal. De bedoeling is dat dit onderzoek ons helpt stengelaal beter te vinden. Zo hopen we de beheersing ervan in de sector beter in de vingers te krijgen.” Of de BKD in de toekomst ook de besmetting kan gaan vaststellen, hangt van Europese regelgeving af. Wat gaan kwekers merken van de uitbreidingen bij de BKD? “Ondanks het oplopende aantal monsters bij de BKD behouden we de doorlooptijden en de kwaliteit van de uitslagen”, reageert Pinxterhuis. De kosten van de nieuwbouw gaan kwekers naar verwachting niet terugzien in hogere tarieven. ♦